

พัฒนา **วิถี** พัฒนา



ผ่ากระแส สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองโลก

ISBN 978-974-8244-39-6

“ รวมบทความทางการวิจัย
สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน
ปีที่ 2 ”



คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

2560

ภาพปก

ธรรมรัตน์ รัตนพันธ์

ชื่อ สกุล

ชื่อภาพ

ขนาด x ซม

สีวัสดุ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่บทความจากการวิจัยของนักศึกษา และอาจารย์ในสาขาวิชาการพัฒนากุมนาน
2. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางสังคมและการพัฒนาชุมชน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ข้อมูลกฤษฎ: ภูมิปัญญาการเลี้ยงไก่ชน เพื่อการแข่งขันกรีฑศึกษา ชุมชนคลองเมียด ตำบลหนองห่อ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	7
خانลับพรหมคีรี: การพัฒนาผลิตภัณฑ์สุขภาพ กรีฑศึกษา บ้านนอกไร่ ตำบลหนองหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	33
รักร่วมเพศ: ชายรักชาย ปฏิบัติการสร้างพื้นที่ ในสังคมของกร่วมเพศกรีฑการศึกษา: ชายรักชาย ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.....	55
ภูมิปัญญาท้องถิ่นของหมอบวดพันบ้าน: กรีฑศึกษาตำบลจองถนน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง.....	79
มายืด: ความเชื่อและกระบวนการจัดการศพ ของมุสลิมชุมชนบ้านป่าไม้ ตำบลสภาพทอง อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส.....	97

ยาเส้นพรหมคีรี: การพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรณีศึกษา บ้านนอกไร่ ตำบลหนองหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

ฉมสุวรรณ ลักษณะปโยะ⁵
จิตติมา ดำรงวิณะ⁶ อุดมศักดิ์ เตโชชัย⁷ เดโช แซ่น้ำแก้ว⁸

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ยาเส้นพรหมคีรี: การพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรณีศึกษา บ้านนอกไร่ ตำบลหนองหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราชมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขั้นตอนวิธีการปลูกพืชยาเส้นและผลิตภัณฑ์ยาสูบ เพื่อศึกษาปัญหาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาสูบพรหมคีรี และเพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหามในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาสูบ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า

1. ขั้นตอนวิธีการปลูกพืชยาเส้น และผลิตภัณฑ์ยาสูบ พบว่า มีกระบวนการดังนี้ คือ 1) วิธีการปลูกยาเส้นเริ่มตั้งแต่เตรียมพื้นที่เพื่อการเพาะปลูก จากนั้นนำเอาพันธุ์ของยาสูบที่เตรียมปลูกโดยหมั่นรดน้ำ พรรณดิน 2) วิธีการผลิตผลิตภัณฑ์ยาสูบ มีกระบวนการเริ่มตั้งแต่เก็บใบยาสูบมาบ่มค้างไว้ประมาณ 4-5 คืน

⁵ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการพัฒนารัฐบาล

⁶ อาจารย์ที่ปรึกษา

⁷ อาจารย์ที่ปรึกษา

⁸ อาจารย์ที่ปรึกษา

จากนั้นนำไปยกมาหมุนเพื่อเข้าเครื่องทำให้เป็นเส้นจึงนำเส้นยาดังกล่าวไปฝังแตกึกครั้ง รองจนแห้งจึงนำไปบรรจุภัณฑ์ได้

2. ปัญหาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาสูบบุหรี่ มีปัญหาสำคัญหลายประการ คือ 1) ปัญหาด้านสภาพดินฟ้าอากาศ ในการศึกษาจะเส้นคอตีบออกช่วงในการปลูกที่เหมาะสม คือ เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกรกฎาคมเท่านั้น หลังจากนั้นจะเข้าช่วงหน้าฝนไม่เหมาะแก่การปลูกยาสูบ 2) ปัญหาด้านการผลิตไม่เพียงพอต่อการจำหน่าย 3) ปัญหาด้านกระบวนการผลิตเทคโนโลยีที่นำมาใช้ไม่เหมาะสม และยังล้าสมัยอยู่ 4) ปัญหาด้านกฎหมายกระทบต่อเกณฑ์ประกอบกับอภยบรรพการ รังสี มลพิษ

3. แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาสูบ คือ 1) ด้านกระบวนการผลิต เทคโนโลยีต้องทันสมัย 2) ด้านบรรจุภัณฑ์ต้องทันสมัยให้เป็นที่สนใจของผู้บริโภค 3) ผลิตภัณฑ์มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด

คำสำคัญ: ยาสูบ, ยาเส้น, พรหมทรี, การพัฒนาผลิตภัณฑ์

บทนำ

พืชสมุนไพรที่มีถิ่นกำเนิดที่ทวีปอเมริกา ซึ่งมนุษย์รู้จักกันในชื่อเรียกว่า ยาสูบ โดยยาเส้นเป็นผลผลิตจากต้นยาสูบที่ผ่านกลวิธีผลิตยาเส้น เริ่มตั้งแต่การเก็บใบยาสูบ เมื่อชาวไร่รูว่าถึงเวลาจะเก็บได้แล้ว โดยจะแ่งใบยาออกเป็น 3 พวก คือ ดินยา ได้แก่ ใบที่สุกแล้วที่ส่วนล่างของลำต้น คือ ส่วนโคนต้นนับจากพื้นที่มา 4, 6 ใบ ต่อกจะมีคุณภาพที่ไม่สูงจัดเหมือนใบส่วนอื่นๆ กลางยา ได้แก่ ใบที่อยู่ใต้ถัดจากดินยาขึ้นมานับตั้งแต่ใบที่ 7-11 หรือใบ

ที่ 12 กลางยามีจำนวนราว 5-6 ใบ กลางยามีคุณภาพดีดีกว่า และราคาสูงกว่าดินยา ยอดยา คือส่วนที่เหลือทั้งหมดมีประมาณ 8-10 ใบ จัดเป็นใบยาประเภทที่ดีที่สุดรสจัดที่สุด และราคาแพงมากที่สุด เรียกกั๊กว่า "ขายอด" (สามารถ แต่งอักษร, 2552) ยานี้ยังมีกระบวนการผลิตอย่างมีขั้นตอน ผลิตโดยคำนึงถึงคุณภาพของยาเส้น เพราะยาสูบเป็นพืชเศรษฐกิจของชาวพรหมทรี โดยมีพ่อค้ามาซื้อแล้วนำไปบรรจุหีบห่อ เพื่อนำไปจำหน่ายยังจังหวัดอื่นๆ เช่น จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส จังหวัดสงขลาและประเทศมาเลเซีย

การพัฒนายาผลิตภัณฑ์เป็นการพัฒนา ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค โดยรูปแบบในการพัฒนาอาจเป็นด้านบรรจุภัณฑ์หรือตัวผลิตภัณฑ์อาหารก็ได้ งานพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นเครื่องมือที่มีความจำเป็น อาศัยทั้งระบบ และกลยุทธ์ก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ในเชิงพาณิชย์ (วิจัย หนุทัยธนาสันต์, 2550) การสร้างแนวความคิดผลิตภัณฑ์เป็นขั้นตอนเริ่มต้นสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยอาศัยการเข้าถึงความต้องการหรือความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์อย่างแท้จริง การค้นหาความต้องการของผู้บริโภคจำเป็นต้องอาศัยเทคนิคต่างๆ การเลือกใช้เทคนิคใดนั้น ขึ้นก็กับการพิจารณาความเหมาะสมเช่น วัตถุประสงค์ในการสำรวจงบประมาณ ระยะเวลา และความรู้ความเข้าใจในเทคนิคของผู้ดำเนินงาน (วิชณี เจริญ และคณะ, 2560) ในการทำยาสูบก็เช่นกัน มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้ความทันสมัยขึ้น สามารถผลิตภัณฑ์ได้มากขึ้นจน ในสมัยก่อนนั้น การทำยาเส้นจะใช้เครื่องหันที่แรงงานคนในการหัน โดยใช้มีดหันแต่ในปัจจุบัน การพัฒนาการใช้เครื่องสำหรับหันยาเส้นพัฒนาบรรจุหีบห่อยาเส้น

เพื่อให้เป็นต้นตูดึงดูดผู้บริโภครวมการอพยพได้สะดวก และที่สำคัญที่สุดคือ ถูกต้องตามที่สรรพสามิตกำหนด

ซึ่งบ้านนอกไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลพจนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช มีสภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย เหมาะสำหรับการปลูกไม้ผล อย่างพารา ยาสูบ ประชาชนส่วนใหญ่ในบ้านนอกไร่นิยมทำการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำไร่ยาสูบ เนื่องจากค่าปลูกยาสูบสามารถขายได้ให้กับเกษตรกร อย่างเป็นกอบเป็นกำ และราคาของยาสูบก็เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ต่างจากผลไม้ และยาพารา ดังนั้นการปลูกยาสูบจึงเป็นอาชีพที่วางใจได้ ถึงแม้จะมีทั้งข้อดีและข้อเสียในการปลูกยาสูบบ้างก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับสภาพดินฟ้าอากาศ ที่มีฝนตกหนักทำให้ไม่สามารถที่จะปลูดยาสูบ ปัญหาด้านกระบวนการผลิตที่ซับซ้อนเป็นการทำที่ยุ่งยาก แต่เกษตรกรก็สามารถที่จะแก้ปัญหา นั้น ๆ ได้

ดังนั้นผู้วิจัย ได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของขั้นตอนการปลูกพืชยาสูบ และการผลิตผลิตภัณฑ์ยาสูบ เพื่อการพัฒนาการผลิตให้มีมาตรฐานขั้นต้นที่กว้างขวาง รวมถึงเพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาในการผลิตผลิตภัณฑ์ยาสูบ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษารวบรวมเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาสูบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาขั้นตอนวิธีการปลูกพืชยาสูบและผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรณีศึกษา: บ้านนอกไร่ ตำบลพจนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. เพื่อศึกษาปัญหาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรณีศึกษา: บ้านนอกไร่ ตำบลพจนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. เพื่อศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรณีศึกษา: บ้านนอกไร่ ตำบลพจนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

1.1 ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ผู้ประกอบการผลิตยาสูบพรหมคีรีในพื้นที่การเกษตรบ้านนอกไร่ที่มีการปลูกพืชยาสูบ จำนวน 2 ไร่ขึ้นไป มีจำนวน 4 ครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวนายธงชัย ลักษณะปิยะ, ครอบครัวนายบุญเลิศ ลักษณะปิยะ, ครอบครัว นายพอนคันทิก และครอบครัวนายชิต โมราศิลป์

1.2 ผู้ให้ข้อมูลรอง คือผู้จัดส่งเสริม และสนับสนุนกลุ่มผลิตภัณฑ์ยาสูบพรหมคีรี บ้านนอกไร่ ตำบลพจนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 8 ร้าน/คน ได้แก่ ร้านค้าที่รับซื้อขายยาสูบ จำนวน 5 ร้าน แม่ค้าผู้รับซื้อไปจำหน่ายต่อ จำนวน 1 คน นายองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน และเจ้าหน้าที่สรรพสามิต จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรณีศึกษา บ้านนอกไร่ ตำบลพจนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 4 ตอน คือ ตอนที่

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 ขั้นตอนวิธีการ
การพัฒนาระบบและผลิตภัณฑ์ยาสูบ ตอนที่ 3 ปัญหาในการพัฒนา
ผลิตภัณฑ์ยาสูบ และตอนที่ 4 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาสูบพร้อมตัว

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.1 การเตรียมเก็บข้อมูลวิจัย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาสูบ
- 3.2 การเตรียมเอกสารได้มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาสูบ
- 3.3 ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชุมชนบ้านแม่แก้ว
- 3.4 การเตรียมความพร้อมด้าน การแต่งกายต้องเหมาะสมกับสถานที่และการพูดจาต้องพูดจาสุภาพต่อผู้สัมภาษณ์มากกว่าจัดตั้งพร้อมในการสัมภาษณ์ตลอดเวลา
- 3.5 เครื่องมือเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และแบบสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์ผู้ที่สามารถให้ความรู้ครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี และผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลลงในสมุดบันทึก การถ่ายภาพและจากการตั้งคำถามในการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้ เก็บการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักและผู้ให้ข้อมูลรอง และการศึกษาจากเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ และการศึกษาภาคสนาม เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบเนื้อหาอย่างถูกต้องเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลวิเคราะห์เพื่อให้ได้เนื้อหาที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์

ของการวิจัยที่ผู้วิจัยทำการศึกษา และนำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ขั้นตอนวิธีการปลูกพืชยาเส้นและผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรณีศึกษา: บ้านนอกไร่ ตำบลหนองหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1 ขั้นตอนวิธีการปลูกพืชยาเส้น

1.1.1 การเตรียมพื้นที่ปลูกยาเส้นพบว่า การเตรียมพื้นที่จะใช้พื้นที่ว่างเปล่า เช่น ป่ายางพาราที่หมดสภาพหรือที่นาที่ได้ออกเป็นดินร่วนเป็นพื้นที่โล่งแจ้ง และเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดิน แสงแดดที่ส่องทั่วถึง สะดวกในเรื่องน้ำที่ใช้รดต้นยา

1.1.2 การเตรียมพันธุ์ยาเส้นพบว่า ผู้ปลูกจะเก็บเมล็ดจากปีก่อนนำมาใช้ในปีถัดไป โดยจะเป็นเอาพันธุ์ยาเส้นที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง โดยจะไม่นำเอาพันธุ์ยาเส้นจากท้องถิ่นอื่นโดยนำมาเมล็ดพันธุ์ไปหว่าน 1อาทิตย์ 1 เดือนในแปลงเพาะ นำต้นกล้าใส่ถุงเพาะชำ ใส่ปุ๋ย และขุยมะพร้าว 20 วัน พอต้นแก้วมี 4-5 ใบ ก็เตรียมลงแปลงได้

1.1.3 การเพาะปลูกยาเส้นพบว่า การเพาะปลูกยาเส้นจะปลูกปีละ 2 ครั้งซึ่งจะปลูกในเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ การปลูกยาเส้นจะดูแลรักษาตั้งแต่ต้นปีประมาณ 80-100 เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างแถวประมาณ 1 เมตร ส่วนขนาดของหลุมกว้างยาว 20 เซนติเมตร ความลึกประมาณ 15

เช่นคนป่วย พบว่าทุกวันพอสำตัน 20-26 วันก็ใส่ปุ๋ยคอกหรือ ปุ๋ยหมักได้จะทำได้ใหญ่ในการปลูกยาเส้นจะใช้เฉพาะปุ๋ยเคมี และจะไม่ใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชเด็ดขาด

1.1.4 การบำรุงรักษายาเส้น พบว่า ต้องหมั่นดูแล เองเจี๊ยะ และตรวกลอดบทุกวัน การรดน้ำทุกวัน ถ้าใบแก่ตให้น้ำ การใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยเคมีรอบ ๆ โคน พรวันดิน การหาหนอนทุก เข้าแทนการใช้สารเคมี เพราะการใช้สารเคมีจะเป็นอันตราย แก่ผู้บริโภค การเด็ดหน่อหรือใบเส้าออก เพื่อให้ปุ๋ยไปเลี้ยงใบใหญ่ เพื่อความสมบูรณ์และแข็งแรง

1.2 ขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์ยาสูบ

1.2.1 อุปกรณ์ในการผลิตยาเส้นพบว่า มีชื่อตัวยา เส้นใช้สำหรับตัวยาเส้นมีารอนึ่งใช้สำหรับรอนึ่งเวลาตัวยาเส้น มีดใช้สำหรับตัวยาเส้นต้องลับให้คมที่สุด หินลับมีดใช้สำหรับตัวยา เส้น เครื่องสำหรับหั่นเส้น แฉงยาเส้นใช้สำหรับตากยาเส้น เสื่อใช้ สำหรับรองยาเส้น รวดตากยาเส้น

1.2.2 การเก็บใบยาและการบ่มใบยาเส้นพบว่า การเก็บใบยาจะมีการเก็บหลายครั้งคือ การเก็บต้นยา หรือยาจัด คือ ใบข้างล่างที่ติดกับดินเก็บมา 5-6 ใบมาเก็บครั้งที่ 2 กลางอ่อน หรือกลางตรง หรือกลางยากลางแก่ เป็นการเก็บครั้งที่ 3 หลังจากเก็บ กลางอ่อน 5-7 วันยอดตยาเส้น คือ ใบที่ยังเหลือ ซึ่งจะเป็นยอดตยา เส้นที่ดีการบ่มใบยา นำใบยามาวางซ้อนกันให้เข้าไปในตอง มาปุรอง ก่อนหยิบครั้งที่ 3-10 ใบวางซ้อนสลับกัน 3-4 แถว จนหมดที่เก็บ มาแต่ละวัน แล้วใช้ใบตองปิด ปมไว้ราว 4-5 คืน ก็พร้อมที่จะ นำไปปั่นได้

1.2.3 การตุบใบยาเส้นพบว่า เมื่อใบยาสุกแล้วก็ เอามารูดออกจากกัน โดยเอามือจับทำให้ก้านกลางออกอยู่ระหว่าง กำมือแล้วเอามืออีกข้างดึงเอาก้านกลางออกจนนิ่งปลาย เหลือไว้ เล็กน้อยเพื่อให้ใบทั้งสองข้างแยกออกจากกัน แล้วรวมข้อขึ้นกัน เป็นกอง ๆ กองละประมาณ 100 ใบ

1.2.4 การม้วนใบยาเส้นพบว่า การม้วนใบยาเส้นเป็น ม้วนใบประมาณ 2-3 นิ้ว ก่อนจะม้วนให้เอาใบปกหรือใบยาที่ไม่รูด โดยเอาใบที่นิ่มมาติดกันหรือลอกได้ก้านบาง ก้านใบจะนิ่มและรูด ปก จึงเอาใบที่รูดวางทับลงไปครึ่งละ 5-7 ใบ แล้วซ้อนลงล่างให้ ซ้อนกัน และจับริมล่างม้วนให้แน่นใช้เชือกผูกม้วนยาจะตองไม่โตก ว่าช่องของเครื่องท่นยา

1.2.5 การพันใบยาเส้นพบว่า วิธีการพันจะม้วนใบ ยาวางใบวางของข้อท่นยา จับด้วยมือซ้ายใช้มือขวาจับมีด มือซ้ายดันม้วนใบยาออกมาเบา ๆ ทีละนิด จับมีดโดยให้คมมีดชิด กับหน้าข้อ ส่วนมีดมาออกเล็กน้อยแล้วยกมีดหันเป็นจึงหวะ สม่่าเสมอ เส้นยาที่ได้จะมีเส้นละเอียดเล็กเท่ากันทุกเส้นแต่ใบ ปัจจุบันจะมีเครื่องสำหรับใช้พันยาเส้นโดยเฉพาะ ใบกรณีย์ทำเป็น จำนวนมาก

1.2.6 การตากยาสูบพบว่า การนำยาเส้นมาตากแห้ง ได้แล้วมาวางเรียงบนแผงยาไปตามความยาวของแผง ไม่ให้ภาพา หรือบางเกินไปเพราะหากหนาจะทำให้แห้งช้า แต่ถ้าบางมากจะทำให้ ได้ตัวยาที่บ่เล็ก เมื่อตากเส้นแล้วก็จะต้องนำไปผึ่งแดด 2 แดด คือการตากแดด 2 ครั้ง พอแห้งเอามาตากน้ำค้าง 3 ชั่วโมง หรือ 1 คืน เพื่อให้เส้นนุ่ม

1.2.7 การพ่นยาสูบพบว่า เป็นการนำยาสูบ ที่ผ่านการตากน้ำค้างเพื่อให้เส้นนุ่ม แล้วนำมาม้วนเป็นม้วนๆ

นับการเปลี่ยนแปลงจากนายท้อไป ยานยนต์มีชื่อเสียงในรสชาติที่
นุ่มนวลจึงเป็นที่นิยมของลูกค้ำ

1.2.8 การบรรจุภัณฑ์ และจำหน่ายพบว่ามี
เมื่อก่อนเป็นพันแล้ว บวกมาใส่ถุงขนาดใหญ่เพื่อรองรับน้ำหนัก
การจำหน่าย ยานยนต์มีพ่อค้าคนกลางมาจากจังหวัดสงขลา
จากสามจังหวัดคือ จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส และจังหวัด
ยะลา ขายเป็นกิโลกรัมละ 1,000 บาท แต่ถ้าขายปลีกจะขายเป็น
กิโลกรัมละ 1,500 บาทตอนออกจากรถจะแบ่งเป็นถุงบรรจุขายปลีก
โดยจะบรรจุใส่ถุงสีส้มคืออย่างดี ทำเป็นแพคในหนึ่งแพคจะมียาสูบ
27 ถุง ขายในราคาแพคละ 200 บาท ราคาถุงละ 10 บาท



ภาพประกอบ 1 แสดง
การเตรียมพื้นที่ปลูกยาสูบ

ภาพประกอบ 2 แสดง
การเตรียมพื้นที่ยาสูบ

พัฒนาชาติ...ได้บ้างมาบ้าง...ถ้าการเกษตรและเศรษฐกิจเมืองโลก



ภาพประกอบ 3 แสดง
การปลูกยาสูบ

ภาพประกอบ 4 แสดง
ต้นยาสูบที่ใบแก่แล้ว



ภาพประกอบ 5 แสดง
การม้วนใบยาสูบ

ภาพประกอบ 6 แสดง
การม้วนใบยาสูบ



ภาพประกอบ 7 แสดง
การทอผ้าด้วยเครื่อง

ภาพประกอบ 8 แสดง
การทอผ้าด้วยมือท่อนยา



ภาพประกอบ 9 แสดง
การตากยาสูบ

ภาพประกอบ 10
แสดงการพ่นยาสูบ



ภาพประกอบ 11 แสดง
การบรรจุภัณฑ์ยาสูบ

ภาพประกอบ 12

แสดงการบรรจุภัณฑ์ยาสูบเพื่อ
จำหน่ายปลีก

2. ปัญหาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรณีศึกษา: บ้านนอกไร่ ตำบลหนองสรวง อำเภอพรหมคีรี จังหวัด นครศรีธรรมราช

2.1 ปัญหาด้านสภาพดินฟ้าอากาศพบว่า

เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาสูบ ตั้งแต่ขั้นตอนการปลูกยาสูบ หากว่าฝนตกมากเกินไปก็ไม่สามารถที่จะปลูกยาสูบได้ เพราะฝนจะทำให้ยาสูบตายและตายได้ เมื่อต้นแก่แล้วก็สามารถนำมากินแต่ก็ตายก็แห้งเร็ว แต่ถ้าแดดไม่จัดจะทำให้ใบยาสูบแก่ไม่ทันกิน เส้นด้าย ไม่แดงจะไม่กินหอมของยาสูบ

2.2 ปัญหาด้านการจำหน่ายพบว่า

การจำหน่ายยาสูบนั้นจะมีพ่อค้ามารับซื้อที่บ้าน ซึ่งส่วนมากแล้วพ่อค้าจะรับซื้อทั้งหมด แต่ถ้าช่วงใดยาสูบไม่สามารถผลิตยาสูบได้ ก็จำเป็นต้องสั่งซื้อยาสูบจากที่อื่นมาให้กับพ่อค้าก่อน

2.3 ปัญหาด้านกระบวนการผลิตพบว่า การใช้เครื่องต้มยา ปัญหาเส้นคื้อ ยาที่หันออกมาเส้นเล็กขาด และเส้นค้ำ ทำให้ไม่สามารถนำมาทำเป็นยาสูบ นอกจากนี้ในขั้นตอนของการตากยาที่ต้องใช้แดด ถ้าวันไหนแดดไม่ดี ยาที่หันไว้ไม่ได้ แดดยากจะเสียหาย

2.4 ปัญหาด้านข้อกำหนดพบว่า การขายยาสูบต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแสดงรูปภาพ ข้อความคำเตือน เกี่ยวกับพิษภัยและช่องทางติดต่อเพื่อการเลิกยาสูบ ในฉลากของ ยาสูบหรือยาเส้นบรรจุซองซอง ใช้บัญชีกำกับผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2535 (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2555



ภาพประกอบ 13 แสดงบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ยาสูบ พรหมศรียาเส้น

(ภาพซ้าย : ด้านหน้า, ภาพขวา : ด้านหลัง)

3. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรณีศึกษา: บ้านนอกไร่ ตำบลหนองหญ้า อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.1 ด้านกระบวนการผลิตพบว่า ผู้ผลิตยาเส้นมีความคิดว่าจะซื้อเครื่องหันยาเส้น เพราะเครื่องหันอย่างงัดเส้นยาที่สวยละเอียดเหมือนกัน นอกจากนี้ยังลดเวลาในการทำงาน และลดต้นทุนในการผลิต

3.2 ด้านบรรจุภัณฑ์พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงบรรจุใหม่เพื่อให้สะดวกในการบรรจุยาเส้น สะดวกในการพกของผู้บริโภค ออกแบบซองบรรจุยาเส้นใหม่ ให้อุดคล้องตามหลักที่สรรพสามิตรกำหนด เพื่อให้เป็นตามที่กฎหมายกำหนด

3.3 ด้านกฎหมายพบว่า ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของการแสดงรูปภาพ ข้อความคำเตือนเกี่ยวกับพิษภัย และช่องทางติดต่อเพื่อการเลิกยาสูบ ในฉลากของยาเส้น หรือยาเส้นบรรจุตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2535 (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2555 และร้านค้าที่ขายยาเส้นต้องขออนุญาตขายยาเส้น



ภาพประกอบ 14 แสดงการผลิตใบยาสูบของร้านค้าตาม

3.5 รมรมมีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาให้การสนับสนุนด้าน

แบบทุนแก่เกษตรกร

4. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้างต่อไป

- 4.1 ควรมีการศึกษาเรื่อง ปัจจัยในการพัฒนาในรูปแบบผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรณีศึกษา บ้านนอกไร่ ตำบลหนองหงส์ อำเภอ พะทิว จังหวัดนครราชสีมา
- 4.2 ควรมีการศึกษาเรื่อง ผลตอบแทนจากการผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรณีศึกษา บ้านนอกไร่ ตำบลหนองหงส์ อำเภอ พะทิว จังหวัดนครราชสีมา

บรรณานุกรม

ขวัญพุด วัฒนะเมือง: 2550 การจัดการไร่ยาสูบของยาสูบ พันธุ์ เวย์นีเยอในตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
 งานพิศ ศรีบัว 2542 ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมจากการปลูกยาสูบของเกษตรกร อำเภอบ้านแพ่ง จังหวัดนครพนม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 จีรัตน์ รสกลิ่นกันทา และคณะ: 2557 การออกแบบ และสร้าง เครื่องพันใบยาสูบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา
 ประเทือง อิศรานุกุลณ์ 2550 กระบวนการผลิตยาสูบพันธุ์เตอร์ กิซ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 รัชณี เจริญ และคณะ: 2560 การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อโอบใจผู้บริโภค. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก http://www2.rdl.ku.ac.th/kasetresearch52/06-technology/ratchanee/techno_00.html (20 มิถุนายน 2560)
 วิชัย หฤทัยอนาสันต์ 2550 การประกันคุณภาพ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารหน่วยที่ 15 แนวโน้ม การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร นนทบุรี: สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมาธิราช

- วิศวกรรม กิตติขจรเจริญ 2548 ยาสูบพิษเศรษฐกิจของไทย
กรมวิชาการเกษตร สถาบันวิจัยพืชไร่
สามารถ ค้นคว้าพร 2559 การปลูกยาสูบ (ออนไลน์) เข้าถึง
ได้จาก www.hajoonview.com,
(20 มิถุนายน 2560)
- สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ 2560 ประกาศกระทรวง
สาธารณสุข เรื่องหลักเกณฑ์วิธีการ
และเงื่อนไขการแสดงรูปภาพข้อความคำเตือนเกี่ยวกับ
พืชภัย และช่องทางติดต่อเพื่อการเลิกยาสูบ ในฉลาก
ของยาเส้น หรือยาเส้นปรุง (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก
[http://old.ddc.moph.go.
th/law/showimg5.php?id=145](http://old.ddc.moph.go.th/law/showimg5.php?id=145). (25 มิถุนายน
2560).